

တွဲခင်း ၁

ပိုင်ဂါခင်ငိုခင်း ခင်းမိုင်းဂူမ်းတုမ်း
ရှိုင်းခိုင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်း

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

ဗဟိုဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ လုံခြုံရေးနှင့် အရေးကြီးမှုများ၊ လက်ထောက်အထောက်အကူအညီဌာန။

ကော်မရှင်၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဆရာမ Paul A. R. Hobson

Matthew Arnold
Nicola Williams
Lea Lybecker
Kyaw Myo Oo

လက်ထောက်အထောက်အကူအညီဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဗဟိုဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊
ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးဌာန။

ဂၢၤခၢ်ပိုတ်,တီ;ပွင်, ခေး;လွံ. ခွဲး;တွဲးခဲးခဲး.

ခမ်.တွဲးခဲး,ခွဲး,ငိုခဲး. ကခၢ်လှိုင်ဂိုတ်းဝံ.

ဂၢၤခၢ်သွဲးခဲး,ထွဲးခဲး ခွဲး;ခဲး;ငိုခဲး;တွဲးခဲး;
ကခၢ်လဲး;ဂုပ်.တီ;သုခဲး,ဂူခဲး;ဂေး.လှိုင်.ခဲး.ခဲး.ခဲး.ခဲး;
ငိုခဲး;ခွဲး, ကခၢ် ဂူခဲး;ဂေး.လှိုင်.ခဲး.ခဲး.ခဲး.ခဲး. လဲး;ပခဲး။

ငိုခဲး;လွံ.လှိုင်, တု,ပီခဲးလှိုင်; နှိုင်,ပီခဲး;

ငိုခဲး;ကခၢ်လှိုင်ပွင်; လှိုင်; မိုင်း;ဂူမ်း;တုမ်း; ပခဲးလှိုင်;
လှိုင်ပွင်; လှိုင်; တိုင်း;ခဲး;လဲး; လဲး; မိုင်း;
တွဲးခဲး; တု, နှိုင်,လဲး; လှိုင်;ပီခဲး,ပိုင်း; ခွဲး;ခဲး;
ငိုခဲး;ခဲး;ကခၢ်မိးဝံ.ခဲး; ငိုခဲး;ဂမ်.ထမ်တု,ဂၢၤခၢ်
လှိုင်;လဲး;။

ဂုး;ခွဲး;ဂိုတ်း; နှိုင်;ခွင်ငဝ်း;တိုခဲး;။

ငိုခဲး;ဂိုတ်း;ဂူမ်း; ဝါး;သုခဲး,ယဝ်. ငိုခဲး;လွံ.လှိုင်,သိုင်း;
ခွဲး;ဂၢၤခၢ်ခွဲး;ကဝ် နှိုင်;ခွင်ငဝ်း;တိုခဲး;။ ငိုခဲး;လွံ.လှိုင်,
ဂုး;ပွဲး;ပုး;သိုင်း,ဝိတ်.လှိုင်.တိုခဲး;ပခဲး။ ဂုး; ငိုခဲး;သါး;
ကခၢ်လဲး;ပခဲးယွဲးခဲး.ခဲး;ဂၢၤခၢ်ခွဲး;ကဝ်နှိုင်;ခွင်ငဝ်း;တိုခဲး;
လှိုင်;ခဲး;။

ဂၢၤခၢ်ကဝ်ပုခဲး;ဖွဲး;ခဲး;ခိုဝ် နှိုင်;ခွင်ငဝ်း;တိုခဲး;။

သုခဲး,ပိုင်း,ခဲး; သုခဲး,လဲး;ဂၢၤခၢ် ဂပ်း;ဂါ,လှိုင်;
နှိုင်;ခွင်ငဝ်း;တိုခဲး;။

လွင်းတင်း

ကခပ်ခပ်;ပျးခင်းတွခင်းခပ်.

- ၁ ဂခပ်ခတ်းကပ် ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းထိုဝ်းခခပ်.
မီးယူ,တီးလှ်ဖွင်;။
- ၂ တျ,ဂခပ်ကပ်ပုခင်းဖွခင်း
ဂပ်းဂံ,လူလှ်;ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းခခပ်.
မီးတင်းလှ်;သင်ဖွင်;။
- ၃ တျ,ထတ်းထီဂ်, ဝိုခင်းခပ်;
ကခပ်လံ;မးတီးခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းခခပ်.သမ်.
မီးတင်းလှ်;သင်ဖွင်;။
- ၄ ဝိုခင်းခပ်; ကခပ်လံ;မးတီး;
ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းခခပ်. မီးဖွခင်းယူခင်းခိုဝ်
ခခပ်.တွခင်းဂခပ်ဝိုခင်း (NBFs) ထိုဝ်.ဂိုဝ်ဖွင်;။
- ၅ ဂခပ်သင်;လွင်းဖခင်,ပိုင်း ခိုဝ်တွခင်း
ဝိုခင်းပိုဂ်,ပိုင်း; ခင်းဝိုခင်းခပ်;ခွင်းခွင်ငဝ်း;
တိုခင်းခပ်. ပိုခပ်ထိုဝ်.ဂိုဝ်ဖွင်; ။

ရှိုင်းနှိုင်းငတ်တိုခင်း ကာခင်းမီးခင်းမိုင်းမာခင်း

- ဂါခင်းခုတ်ရှိုတ်နှိုင်းခွင်းငတ်တိုခင်းခံ ပီခင်းကီခင်းရှိုင်းလမ်းလွင်းလှိုင် ကာခင်းပခင်းဂါခင်းမာခင်းမီးမိုင်းမာခင်းယဝ်။
- နှိုင်းသှိုင်ကွတ်ခွင်းမိုင်း ရှိုင်ပာခ် 20 ဝါခ် တျုပီး 2012-2014 ခံ ပီခင်းခွင်းထာတ်၊ ဂါခင်းခုတ် နှိုင်းငှုးငလး ဂါခင်းဖတ်မံထိုဝ်ခံယဝ်။
- ခွတ်ထာတ် တိုခင်းပီခင်းခံ ပီခင်းနှိုင်းသှိုင်ကွတ်တီးခိုင်း မိုင်းမာခင်းယဝ်။ ခင်းပီး 2012-18 ခံ မီး ရှိုင်ပာခ် ၂0 ခင်း နှိုင်းသှိုင်ကွတ်တင်းသိုင်း။
- လွင်းနှိုင်းခွင်းငတ်တိုခင်းခံ ပီခင်းလွင်းတင်းပိုင်လှိုင် ကာခင်းပျးခင်း ပာင်ကုပ်ကမ်း လွင်းငမ်းယီခင်းယဝ်။ မခင်းဂပ်းဂံပျးတင်း ပိုင်မိုင်းရှိုမ်းတုမ်း၊ ဂါခင်းမာခင်းမုခင်းငလး ဂါခင်းရှိုမ်း ထိုဝ်ခံထိုင်းခွခင်း။
- ဂါခင်းသိုင်းရှိုင်း လွင်းရှိုမ်းဂမ်ထတ်ဂါခင်းနှိုင်းတိုခင်းငလး ဂါခင်းလီခ်ငလး ခမ်းတွခင်း တိုဝ်းလီမုးခခင်း ပီခင်း တွခင်းလမ်းလွင်းလှိုင် ခင်းဂါခင်းတမ်းမာခင်းငခင်းပိုင်ငလး ဂါခင်းဂျုသိုင်း လွင်းလီခ်လံး။

နှိုင်းနှိုင်းငင်းငင်းတိုင်း ကာခင်းမီးခင်းမိုင်းမာခင်း

- ဗိုင်းပိုင် မေးခွေး ပီး ၇၀၁၂ ခံ့ ပီခင်းကခင်း မူခင်းမေးဝံ့ ဗိုင်းပိုင်ခွင်းခွေး ပီး ၁၈၈၇ ယဝ်။ ဂွပ်းဂခင်းမူခင်းမေးကွခင်းခေးလေး တောင်းယာပ်,ခင်းလွှင်းလုံးဂခင်းသင်းသေ ဂခင်းမင်းမခင်းဗိုင်းပိုင်ခင်းခင်း လုံးလိုင်.ခခင်းမေး။
- ဂခင်းမခင်းမီးလိုင်ပွင်းလိုင်ခံ့ ဂှုပခင်း ငိုခင်းခင်းပိုင်လိုင် တှုလိုင်ပွင်းလိုင်ယဝ်။ (၂၀ %)။ ဂခင်း ဂမ်းပုးခမ်းခတေ ပီခင်းဂခင်းခွတ်းကွတ်းခွတ်းတိုခင်း ကခင်းလိုင်ပွင်းလိုင် ဂှုမ်းလိုင်တိုခင်းခင်း ယဝ်။ ဂခင်းခမ်းမခင်းမိခင်းလေး ဂွခင်းထာတ်တိုခင်းပီခင်း ဂခင်းသိုင်ဂိုင်းငိုခင်းခမ်းလေး ဂခင်းမံ့ ခင်းမိုင်းမာခင်းခံ့ ပီခင်းဂခင်းလိုင်လေး ပီခင်းကခင်းကီခင်းဂိုင်းယွံ,သေပိုင်ခင်း တှုမိုင်းမာခင်း ယဝ်။
- မိုင်းမာခင်းခံ့ ပီခင်းဗူးခင်းလမ်း Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) သေ တိုက်ဂိုတ်းသင်း တှုမီးဂခင်းကပ်ပုခင်းဗွခင်းလေး လွင်းလိုင်လိုင်ဂှုခင်းလိုင် ခင်းဂခင်းခွတ်း ဂိုတ်းခွတ်းတိုခင်း။

လင်းမှုင်း (၇၀၀၈) ဂခင်း (AZ)

AZ။ လိုင်းမှုင်းခံ့

ဂ) ပီခင်းထင်းခွင်းငင်းတော့၊ ခွင်းခွင်းငင်းတိုခင်း ခိုင်လိခင်းတို; လိခင်း၊ ခိုင်ခမ်း.တို;ခမ်း. ငလ; ခင်းလှမ်းတင်းသင်း; ဂခင်းခင်းလိခင်း မိုင်းဂှမ်းတုမ်း။

ခ) တေလံးမင်းတမ်း ဖင်းမှုင်း တာ့ဂှမ်းဂမ်ထင်းဂခင်းလံးခိုင် လှမ်းဂခင်း မင်းမီးဂခင်းခွင်းကပ်ခွင်းခွင်းငင်းတိုခင်းလိုင်းမှုင်း။

င) တာ့ဂှမ်းမှုင်း မီးသုခင်းပိုင်,ခွင်းခွင်း၊ မီးသုခင်းထမ်းပုလ်းခွင်းမွခင်း၊ မီးသုခင်းသင်းပွင်ဂှင်းခေ၊ မီးသုခင်းခွင်းသင်းငလ; မီးသုခင်းပီခင်းထင်းခွင်းလိုင်း ခခင်း တေလံး ပခင်းသုခင်း ပခင်းခွင်း၊ ထွမ်းလှလ်းပင်းပိုင်ဂခင်းမင်းတမ်းဝ။

ခင်းလင်းမှုင်း ၇၀၀၈ ခခင်း လတ်းဝံ့တို; ထင်းခွင်း ခွင်းတိုခင်းတင်းသင်းခံ့ ပီခင်းလိုင်းမှုင်းပိုင်,ခံ့သေ ဂခင်းမီးလွင်းဂှေ့ ဂှမ်းတော့၊ ဂခင်းခိုင်းတိုင်းထီဂ်,ငလ ငိုခင်းခင်းခွင်းတိုခင်း ခင်းခင်းလှင်ပွင်းလိုင်းမှုင်းဂှမ်းတုမ်း၊ တိုင်းငလ;ထေး မိုင်းဝံ့။

လက်မှတ်: ၇၀၀၈ လွှဲပြောင်းမှု ၄

လွှဲပြောင်းမှု ၄-

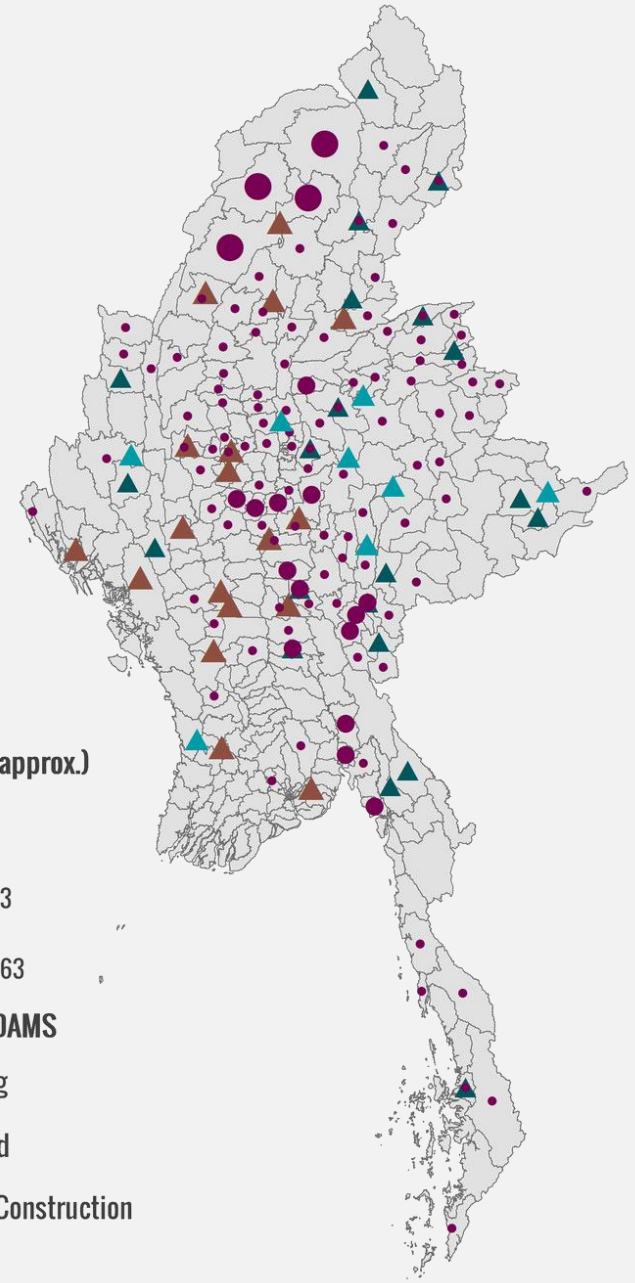
၇၈ - ခွန်ခမ်းမခမ်းမီခမ်းလေး၊ ခွန်ထုတ်တိုခင်းပီခင်း ကခင်းမှိုင်းရှမ်းတုမ်း မီးသုခင်းဂြိုဟ်း သာင်း၊ ခင်းတိုင်းလေး၊ လေးမှိုင်း ထွမ်းလူလှမ်း၊ နှိုင်းမှိုင်း ကခင်းတမ်းဝံ။

၈၀ - ခွန်ခွင်းရှမ်းလေး၊ မေ့ရှမ်း ကခင်းမှိုင်းရှမ်းတုမ်း မီးသုခင်းဂြိုဟ်းသာင်းခင်းမှိုင်းရှမ်းတုမ်း ထွမ်းလူလှမ်း၊ နှိုင်းမှိုင်းကခင်းမင်းတမ်းဝံ။

ခင်းလွှဲပြောင်းမှု ၄ ခခင်း မင်းမံဝံရှမ်း တိုင်း/လေးမှိုင်း ခပ် မီးသုခင်းဂြိုဟ်းခွန်၊ ခခင်းမခင်းမီခမ်းလေး၊ ခွန်ထုတ်တိုခင်းပီခင်း ထွမ်းလူလှမ်း၊ နှိုင်းမှိုင်း မှိုင်းရှမ်းတုမ်း ။ ရွပ်မင်းမခင်းဝံခင်းခခင်းလေး၊ တိုင်းတင်း လေးမှိုင်း ထာင်းခမ၊ ငိုခင်းခပ်ရှမ်းခေ တိုင်းခခင်းမး။

ငဝ်းလံးဂၢၤခၢ်ခူတုးကၢပ် ခူဝ်းခွင်ငဝ်းတိုခၢ်း

- ဂၢၤခၢ်လီၤဂၢၤ, ငၤဖၤ ငိုခၢ်းခူဝ်း; ခူဝ်းတိုခၢ်း ခၢ်း
ငၢၤ; တိုဝ်း/လၢၤခၢ်း မိုဝ်း တီးမိုဝ်းမၤခၢ်း ခၢ်.
မိးလွင်; ပိၤဂၢၤ, ပိုဝ်းဂၢၤခၢ်ဂိုဝ်း။
- ထွမ်းလူၤလှ်း; ခိပ်းဂျၢၤခၢ်လၢၤဖၢၤခၢ်း မိုဝ်း
၇၀၁၄ သေ ခၢတ်းလၢၤမိးတူၤလှ်း မၤဂၢၤခၢ်
လိုင် တီးတိုဝ်းလၢၤခၢ်းဂၢၤခၢ်း. ဂၢၤခၢ်ခူတုး
ကွၢ်, ခၢ်သေပိုခၢ်း။ တီးမိုဝ်းချၢၤခၢ်းသမ်.
ကော, သေပိုခၢ်းယၢ်။
- ပိုဝ်းတၢ်, လွင်; ပိၤဂၢၤ, ပိုဝ်းတူဝ်းလိုင်; မိုဝ်းငၢၤ;
တၢ်, ဂိုၤခၢ်းမိုဝ်းဂွၢ် ဂၢၤ. လၢၤလၢၤ, လွင်;
ခူဝ်းတိုခၢ်းလိုင်, ဂိုၤခၢ်းခၢ်. သေငၢၤ;
တိုဝ်းလူဝ်, ဂၢၤခၢ်သၢၤလွင်; နီၤခၢ်, ပိၤခၢ်.
မၤ။

တၢင်းလှိုင်း; တၢ်ဂၢၤခၢ်ကၢ်ပုၤခၢ်; ဗွၢ်ခၢ်; ခိၣ် ခုၣ်; ခွၢ်ငၢ်; တိုၣ်ခၢ်

- 1 တွၢ်ခၢ်ကၢ် လှိုင်းပွၢ်ငၢ်; ထိုင်းမိုင်းဂှၢ်; တုၤခၢ် ပိုၣ်, ငမ်းဗလ; ထတ်းဂၢၤခၢ်
- 2 တွၢ်ခၢ်ကၢ် ထေးမိုင်း/တိုင်း ပိုၣ်, ငမ်းဗလ; ထတ်းဂၢၤခၢ်
- 3 တွၢ်ခၢ်ကၢ် ဂှၢ်; ခၢ် (ထေးမိုင်း/တိုင်း ဂှၢ်; ထွမ်း မိုင်းဂှၢ်; တုၤခၢ်) ပိုၣ်, ငမ်းဗလ; ထတ်းဂၢၤခၢ်။
- 4 တွၢ်ခၢ်ကၢ် ဂှၢ်; ခၢ် (မိုင်းဂှၢ်; တုၤခၢ် ဂှၢ်; ထွမ်း ထေးမိုင်း/တိုင်း) ပိုၣ်, ငမ်းဗလ; ထတ်းဂၢၤခၢ်။

တၢင်းလှိုင်း

တၢ်ဂၢၤခၢ်လၢတၢ်လီၤဂၢၤခၢ်, ခူၣ်ခွၢ်ငဝ်းတိုခၢ်

ဂၢၤခၢ်လၢတၢ်လီၤဂၢၤခၢ်, ခူၣ်ခွၢ်ငဝ်းတိုခၢ် လူၣ်တၢင်းဖၢတၢ်/တၢင်းပခၢ်, ဗဟံ။

တူဝ်ယၢင်, - ဂၢၤခၢ်ဂၢၤထီၣ်ငိုခၢ်တွင်း တၢ်ဂၢၤခၢ်ဂၢၤသၢင်, ဂူၣ်ဂၢၤပိုခၢ်ငဝ်း
ခၢ်လၢတၢ်လီၤဂၢၤခၢ်/တိုခၢ်။

ဂၢၤခၢ်လၢတၢ်လီၤဂၢၤခၢ်, ခူၣ်ခွၢ်ငဝ်းတိုခၢ် လူၣ်တၢင်းသိုဝ်း/ဂၢၤသိုဝ်း

- လူၣ်တၢင်းတိုခၢ်လူၣ်ပွၢ်ငဝ်းတိုခၢ်ခွၢ်ခွၢ်တၢ်လီၤဂၢၤခၢ်, လူၣ်ပွၢ်ငဝ်းတိုခၢ်လၢတၢ်လီၤဂၢၤခၢ်/တိုခၢ်
- လူၣ်တၢင်းတိုခၢ်လူၣ်ပွၢ်ငဝ်းတိုခၢ်လၢတၢ်လီၤဂၢၤခၢ်, လူၣ်ပွၢ်ငဝ်းတိုခၢ်လၢတၢ်လီၤဂၢၤခၢ်/တိုခၢ်
- လူၣ်တၢင်းတိုခၢ်လူၣ်ပွၢ်ငဝ်းတိုခၢ်လၢတၢ်လီၤဂၢၤခၢ်, လူၣ်ပွၢ်ငဝ်းတိုခၢ်ခွၢ်ခွၢ်တၢ်လီၤဂၢၤခၢ်

ငိုခင်းခင်း;ကခင်းလံ;မးတီး;ခင်းခင်းခင်းခင်း;တိုခင်း

- တီးဂခင်းထင်းထိဂ်,ငိုခင်းထို.ထံ, တွခင်းငိုခင်းခင်း;ကခင်းလံ;ထွမ်း ခင်းခင်းခင်း;တိုခင်း ခခင်း. လံ;ပီခင်းလင်းထိဂ်မေးဂခင်းလင်းဝံ. ဂူးတီး။
- သင်ထိုဝ်.တီး ဂခင်းပိုင်,ခမ်းခင်းခင်းခင်း;တိုခင်းခခင်း. မီးခင်းမိုင်းလင်းပွင်းထိုင်းဂခင်းထိုင် ထာင်းပခင်းခင်းခင်းလံ;ထာမ်,ပူလ်; တေး, ဂခင်းမိုင်းဂူးဂေး။
မံမီး - ဂခင်းမိုင်းပိုင်,ခမ်း ခင်းခင်းခင်း;မိုင်းခင်းခင်း;မိုင်း။
- သင်ထိုဝ်.တီး ဂခင်းပိုင်,ခမ်းခင်းခင်းခင်း;တိုခင်းခခင်း. မီးခင်းမိုင်းထေးမိုင်းထိုင် ထာင်းပီခင်းမး လင်းပီခင်းပိုင်းဂခင်း ခခင်း.မိတ်;ငိုခင်းခင်း;။
မံမီး - တွခင်းဂခင်းယူ,သင်းခင်းထေးမိုင်းခခင်း. ထာင်းကခင်းခင်း;ပခင်း,ပခင်းသုခင်း,ပိုင်,ခမ်း ဂေး.လှဲဂေး.ခခင်း။
- ဂူးမီးခင်းခင်းလံ;ထိဂ်,ပိုင်း ခင်းတွခင်းဂခင်းငိုခင်းခခင်း. ထိုင်းမိုင်း တေလံ;ထာင်းထိဂ်,ပခင်း လင်းပီခင်းပိုင်းခင်း ခခင်း.မိတ်;ငိုခင်း (NBFs) ကခင်းပီခင်းထွမ်းလူလ်;သုခင်း,ပိုင်,ခမ်း။
- ဂခင်းတုမ်း.ထိုဝ်.ဂိုမ်းဂိုမ်း ငလး; နှိုင်းတိုခင်းပီခင်း ယွခင်း.လူလ်;ဂခင်းခင်း;ဂိုမ်းခင်းခင်း;တိုခင်း ခခင်း.ဂေး. တေလံ;ခင်းထိုပူး ခင်းဂခင်းထိဂ်,ငလးငိုခင်းခင်း;ယူ,။

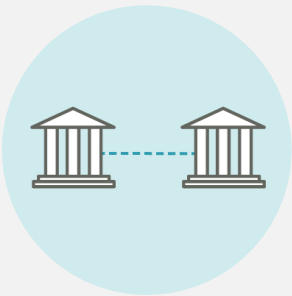
ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းလေး; ဂၢခင်ထတ်းလိာ်, ဝိုခင်းတွင်း

- လွင်းမင်းခါခင်းကခင်ခိုင်; ဧတ။ ဂၢခင်ထတ်းလိာ်, ဝိုခင်း ကခင်ဂပ်းဂံ, တင်း ခွင်းခွင်ငဝ်း တိုခင်းကခင်ဝါးခခင်. ပီခင်ဂၢခင်ထတ်းလိာ်, ဝိုခင်းဂါး ခါတ်းယိမ် (ပီခင်ဝိုခင်းဂိုတ်းလှိုင် ဝါးသေခပ်. သွခင်း, ထွခင်းခိုခင်း ဂါး ထွ. ထံ, တွခင်း ခုတ်းကွာ်, ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်း. ဂါး လုမ်းလုးပွဲ. ပုးသိုင်, ဝိတ်. လွမ်း. ဂါး ဂိုင်းဂၢခင်ဂူခင်း ထိုင်းခခင်. တင်းသိုင်;) လံလံခွလှ်း။ ကမ်, ထွ်းဂၢခင်ထတ်းလိာ်, ဝိုခင်း ကခင်ခါခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်း ခခင်. သေလံးမး။
ခွင်းပိုင်းလွမ်းမင်းခါခင်းခေ. လေး; ဝိုခင်းထတ်းလိာ်, ဂေး ကမ်, လံးခင်, ဝိုခင်းခပ်ကခင်လံးမးလွမ်း ခွင်းငဝ်းတိုခင်းခခင်. ဂူပ်ပာ်, တိမ်ခိုခင်းလံး;
- ဂါးထွင်း လွင်ပွင်းထိုင်းဂၢင် ဂုမ်းဂမ်ပိုင်, ငမ်းခိုင် ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းဝံ. ခခင်. ဧတ။ တိုခင်းတေပ, ထၢင်းဂှေ. ဂုမ်းလေး; လွင်းဂၢခင်ထတ်း လိာ်, ဝိုခင်းဂါး ခါတ်းယိမ် ထူးတေ, ထေးမိုင်းလေးတိုင်း ထွမ်းလူလှ်း; ဂၢခင်ထတ်းဂၢခင်ဝိုခင်းခပ်လံး။
- ယခင်ခိုင် ခွင်းငဝ်းတိုခင်းသေ ထၢင်းထတ်းဂၢခင်လံးသေတု. ဂေး; လွင်းပီဂ်, ပိုင်းဂခင် ခင်းဂၢခင် ဝိုခင်းသမ်. ထၢင်းတိုင်းဂိုင်းမး။

ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းလး; ဂါခင်ထတ်းလီၤ, ဝိုခင်းခဝ်း

ထီၣ်းလံးခိုင်းထမ်း ယခင်ခိုဝ် “တၢင်းလူၣ်,” သေထတ်းလီၤ, ခံၣ်ကျး ထၢင်းဂြိုတ်းလံး။ တူၣ်ယၢင်း, - လံးတၢင်း
 လှိုၣ်ထံၣ်, ဝိုခင်းပခင် ဂါခင်ဂပ်းဂံၢ်, တၢင်းဂါခင်ဂူခင်းမုခင်း ဂူၣ်းကျးဂံၢ်, ပိုခင်းထၢခင်း။ မိုဝ်းဖွင်းဂါခင် တၢင်းလူၣ်, ခံၣ်. မီးဖွခင်း
 ယွခင်းတေၤ, လွင်းပီၣ်, ပိုင်း; ဂါခင်မၢၢ်; မုခင်း တိုင်း/လေးမိုင်း ခခင်. လံၢ်တၢင်းခင်, ခံၣ်ခံၣ်. ထၢင်းကျး, သၢင်းလွင်း; ဗီၣ်, ပိုင်းယု,။

တၢင်းလှိုၣ်းတၢ်, လီၤ, ဗေ ဂျးခါတ်းယိမ်

လေးမိုင်း မိၣ်, ထူး လေးမိုင်း
 (လံးသိုဝ်းပိုင်း)

လေးမိုင်း မိၣ်, ထူးမိုင်းဂူၣ်းတုမ်း
 (လံးယခင်တို; သူ, ခိုဝ်)

ဝိုခင်းဂျး ခါတ်းယိမ် ဂမ်းဖွင်း; ဂါခင်မိၣ်, မးထူး
 မိုင်းဂူၣ်းတုမ်း ခခင်. ထၢင်းလှိုၣ်. လံးတၢ်,
 ဗီၣ်ထီၣ်ပခင် လေးမိုင်း ထိုဝ်းဂါခင်, မီးခွင်းတိုခင်း
 ဂါခင်, ခခင် ခွင်းဂါခင် ဂါခင်ဂပ်းဂံၢ်, တၢင်း
 ထိုင်းမိုင်းတၢင်းလုမ်း;

ဆမ်.မီတ်; ငိုခင်းကခပ်ဂိုတ်းဝံ.

NFB = ငိုခင်းတွင်းတင်းသိုင်း; ကခပ်လံးဂှပ်.ဝံ. - ခွခင်း, ကခပ်ပခပ်ဝံ.။

ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းဗလး၊ ဂၢခမ်လတတ်းလိဂ်, ဝိုခင်းခဝ်း

ပေးဝုး၊ ဂၢခမ်ဂုမ်းဂမ်လတတ်းဂၢခမ်တော့, ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းခခေမ်. မီးခင်းမိုဝ်း လေးမိုဝ်းဗလး၊ တိုဝ်းခေလိုင် ခင်းဗဂးလူင်ပွင်းလိုင်လေးမိုဝ်းဗလး၊ တိုဝ်းခခေမ်. လၢင်းမီးလွင်းပိဂ်, ပိုင်းယု, လူင်ခင်းဂၢခမ် ဝိုခင်းယဝ်.။

သိခင်းတၢင်းလိဂ်၊ တၢ, ဂၢခမ်လတတ်းလိဂ်, ဝိုခင်းဂၢးခတ်းယိမ်

လေးမိုဝ်း တော့, လေးမိုဝ်း (လၢးသိုဝ်းပိင်း)

လေးမိုဝ်း တော့, မိုဝ်းဂုမ်းတုမ်း (လၢးယခမ်တိုးသူ, ခခိုဝ်)

လူင်ပွင်းလိုင်ဂၢင် လၢင်းကပ် ဝိုခင်းဂၢးခတ်းယိမ်ဂမ်းဗွင်း ဂၢခမ်သူင်, မးလူးခပ်ခခေမ်. လတတ်းလိဂ်, သူင်, လူးလေးမိုဝ်းဂၢခမ်ကမ်, မီး ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်း / ဂမ်, ခခေမ် လို. လၢ, တီး ခွင်းဂၢခမ်ကမ်ဂပ်းဂါ, တင်းလိုင်မိုဝ်းတင်းလုမ်း။

ဂၢၢ်ခၢ်ထုတ်:ဂၢၢ်ခၢ်ငိုခၢ်: ကၢၢ်ခၢ်လံးမးလူလှ်း ခူဝ်:ခွင်ငဝ်းတိုခၢ်: ဂျှ်းမီးလွင်;ဃ်င်,ပိင်း

ပိခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ထုတ်,ဃ်ငိုခၢ်: ကၢၢ်ခၢ်လှ်းတီး
 ထေးမိုင်းဃလ; တိုင်း ထိုဝ်းလံးဂှ်.ငိုခၢ်:
 ခၢ်မံ.မတ်;ခူဝ်:ခွင်ငဝ်းတိုခၢ်: ခၢ်မံလှိုဝ်သေ
 ကၢၢ်ခၢ်ဂှ်းဂှ်းဂၢၢ်.ဂၢၢ်.ဂိုဝ်,လံးဂှ်. ဃတ်:ဃ်င်,
 ခၢ်ခၢ်.သေ ဃ်ဃ်င်,သုင်,ထူးထိုင် ထေးမိုင်း
 ထိုဝ်းလံးဂှ်.ငိုခၢ်: ကေ,လှိုဝ်သေ ကၢၢ်ခၢ်ဂိုဝ်,
 လံးဂှ်. ၊

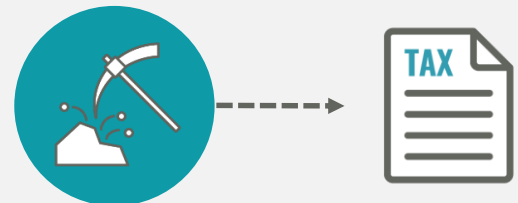
(ပျေးလၢတ်;ထိုင်;လံးခိုင်;ဂျေး)
 ပိခၢ်လံးထုတ်:ဃ်င်,ပိင်း ဂျှ်းလံးဂျှ်းလံးမိုခၢ်ဂၢၢ်
 ဃတ်.ဃ်င်,တင်းမိုင်း။

မိုခၢ်ဂၢၢ်ခၢ်တင်း: ခွင်ပိုင်,ဃ်းလှိုင်ပွင်: ထိုင်;ဂၢၢ်
 ကၢၢ်ခၢ်ထုတ်:ထုတ်,မိင်,ပခၢ်ထူး တိုင်း ဃလ;
 ထေးမိုင်းခဝ် ဃ်င်,ဃ်င်,ပိင်းပိင်း။

ဂၢၢ်ခၢ်လၢတၢ်ဂၢၢ်ခၢ်ငိုၣ်ခၢ်: ဂၢၢ်ခၢ်လံးမးလူလုၣ်; ခူဝ်: ခွင်ငဝ်; တိုခၢ်: ဂျိးမီးလွင်; ဖ်ဒ်, ပိင်း

- သင်ထိုင်.ဝါး; လူင်ပွင်းထိုင်; ဂၢၢ်ခၢ်. ဂျိတ်းသၢင်း; ပခၢ် ဂျိးလေးမိုင်း: ငလး; တိုင်း ထိုင်လံး; ဂျပ်. ငိုခၢ်ကော, လှိုင်သေ ပိုင်ဖ်ခၢ်ခၢ်. ဂျိးပေးလး; ဂျပ်. ပိင်း: လခၢ်. မိုင်းဂျိမ်းတုမ်း ကမ်, ခခၢ် ဂျိးလံးဖ်ဒ်, ပိင်းဂၢၢ်ခၢ်တၢ်: လေးမိုင်းတၢ်: တိုင်းဂၢၢ်ခၢ်မၢၢ်; မီးထိုင်ခခၢ်. ထိုင် တၢင်းယာပ်, ဂၢၢ်ခၢ်လၢင်းဂျိတ်, ပိခၢ်မးခခၢ်. ငတ. လၢင်းပိခၢ် ပုခၢ်; ဖ်ခၢ်ခၢ်လူင် တီးလူင်ပွင်းထိုင်; ဂၢၢ်. ဂွပ်; ခဝ်ကမ်, လၢင်း ယိုခၢ်ထိုင်လံး; ခေးတီးဂၢၢ်ခၢ်မီးခူဝ်: ခွင်ငဝ်; တိုခၢ်: ခခၢ်. ယူ,။
- ခွခၢ်, ငိုခၢ်: ခဝ်; ငလး; ခွခၢ်, ဂျိတ်းကွၢ်, ခူဝ်: ခွင်လုမ်းဂၢၢ်ခၢ်မၢၢ်; မုခၢ်: ထိုင်ဂပ်းဂါ, တၢင်း ခူဝ်: ခွင်ငဝ်; တိုခၢ်: ထိုင်ခခၢ်. လၢင်းပိခၢ်ငဝ်; င, လူင်; ဂၢၢ်ခၢ်ဂျိတ်းပိခၢ်လွင်; ပိဂ်, ပိုင်; ခင်းဂၢၢ်ခၢ်ငိုခၢ်: ငလး; ဂျိတ်း ဂျိးပိခၢ်လွင်; ကမ်, ထိုင်တီး။

တွဲခင်းဖိုဂ်းလီခင်း,

ကခင်း. 1 ထတ်းသင်ပခင်း လံးတင်းဂခင်းထတ်းလီဂ်,
ခူဂ်းတိုခင်းထိုဂ်းခခင်း.ဖွဂ်း။

ကခင်း. 2 **ကုပ်,ဂုမ်ထွမ်းထုမ်း (၇၀ မိတ်.)**
ထင်းကပ်လံးတင်းထတ်းဂခင်းထိုခင်းလံးမ့်,ထိုဂ်း.ဂိုဂ်
သေ ထတ်းလီဂ်,ခူဂ်းခွင်ငဝ်းတိုခင်းလံး။
ခင်းခပ်းပွတ်းခပ်း ယပ်းခင်း ထင်းဂိုတ်းလံးထိုဂ်း.ဂိုဂ်။

ကခင်း. 3 **ကုပ်,ကူဂ်းထွမ်းထုမ်း (၁၄ မိတ်.)**
ဂိုးလီဂ်; ဂူခင်းခိုင်းဂေါ. တၢ,တင်တူဂ်ထုမ်းသေ
တင်,လာတ်း။

တွဲခင်းရှုပ်; ခေးလမ်း, လွင်း တင်းလံ

- တွဲခင်းလံးထမ်းပုလ်း ခွင်းတိုခင်းတိုင်းလေးထေးမိုင်း ခင်းမိုင်းမာခင်း ခေ. မီးလွင်းပိတ်ပိုင်ခင်း လူင်လင်တေ.တေ.။
- တီးခင်းလမ်းမိုင်း ၇၀၀၈ ခခင်း. ကမ်းမီးခေးကခင်းတေရှေ.ရှမ်း တျ,တေမင်းမခင်း ခေးလံးထိုင်ခင်း, ရှမ်းလုတ်.တီးလူင်ပွင်းထိုင်; ဂင်သေ ထမ်းထိတ်,မိတ်,ဗေ ငိုခင်းခင်းခွင်းတိုခင်း ထူးတေ, ထေးမိုင်းလေး တိုင်း။
- လွင်းပိတ်ပိုင်တီး ဂခင်းပိုင်,ဂမ်း ခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်း ထေးမိုင်းလေးတိုင်းခခင်း. ထင်ရှမ်းဂိုတ်,ပိတ် လွင်းပိတ်ပိုင်ယှ,လူင် ခင်းဂခင်းငိုခင်းယှ,။ တေလေးကုပ်,ကုင်းသုတ်.ဂျ ရှမ်းမီးလွင်း ဖိတ်,ပိင်းယှ,။
- ဂခင်းသင်;လွင်းခွင်းရှင်းဖိတ်,ပိင်းခခင်း. ထင်လုတ်.တီး ဂခင်းထမ်းထိတ်,ငိုခင်းခင်းခွင်းတိုခင်း ခင်းခေးထေးမိုင်းလေး တိုင်းသေပိတ်ခမ်း။
- လှိုင်ခခင်း. ထင်မင်းမခင်းလံး ခေးလံးထိုင် တျ,ထမ်းထိတ်, ငိုခင်းခင်းခွင်းခွင်ငဝ်းတိုခင်း ခင်းခေး လူင်ပွင်းထိုင်;ဂင်လေး လူင်ပွင်းထိုင်ထေးမိုင်းခင်းယှ,။